

8. Järjestelytoimisto

Työtehoneuvottelukunta ja järjestelytoimisto toimivat hallinnon ja sen johtamistoiminnan kehittämässä ja rationalisoimisessa koordinoivina keskuselininä. Työtehoneuvottelukunta käsitteli periaatteellisuonteisia organisaatio- ja rationalisointikysymyksiä. Järjestelytoimisto toimi työtehoneuvottelukunnan valmistelevana elimenä ja palveli hallintoa tutkimus- ja suunnitteluelimenä.

Työtehoneuvottelukunnan kokoonpano, kokoukset ym. Neuvottelukunnan kokoonpano oli muuten sama kuin edellisenä vuonna, paitsi että virkamiesjäsenenä apul.kaup.joht. Juho Kivistön tilalla oli apul.kaup.joht. Aatto Väyrynen.

Neuvottelukunta piti kertomusvuonna kolme kokousta ja neuvottelukunnan asettama ns. työaikaajaosto 23 kokousta.

Tärkeimmät työtehoneuvottelukunnan käsittelemistä asioista olivat: keskipitkän tähtäyksen suunnittelun kehittäminen liikelaitoksissa ja työvirastoissa, toimenpiteet kaupungin teknillisluonteisten töiden ajankäyttötutkimusten johdosta sekä kysymys työajan hyväksikäytön tehostamisesta kaupungin töissä.

Ensimmäisenä mainitun asian osalta työtehoneuvottelukunta päätti esittää kaupunginhallitukselle tutkimuksen suorittamista keskipitkän (3—5 v) tähtäyksen toimintasuunnittelumenetelmän ja vastaavan organisaation kehittämisestä kaupungin liikelaitoksissa ja työvirastoissa. Teknillisluonteisten töiden ajankäyttötutkimusten tulosten johdosta työtehoneuvottelukunta mm. edellytti, että

ao. virastot ja laitokset ryhtyvät nykyistäkin pitkäjänteisemmin ja laaja-alaisemmin ohjelmoimaan rationalisointitoimintaansa. Työajan hyväksikäytön tehostamisesta valmistui työtehoneuvottelukunnan jaoston mietintö, jossa esitettiin mm. virasto- ja laitoskohtaisten organisaatioiden täsmentämistä ja organisaatiosäännösten aikaansaamista, tavoitebudjetoiminnan, koulutuksen, tiedotustoiminnan ja suunnittelutoiminnan tehostamista. Mietintö päätettiin esittää lähetettäväksi virastoille ja laitoksille, joiden oli määräaikaan mennessä ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin ne olivat asian johdosta ryhtyneet. Lisäksi päätettiin esittää suoritettavaksi tutkimus työnjohtajien asenteista työn tuloksiin ja tuottavuuteen nähden. Niinikään kiinnitettiin erityistä huomiota keski johdon koulutuksen tärkeyteen ja kiireellisyyteen.

Muita työtehoneuvottelukunnan käsittelemiä asioita olivat mm. kaupungin aloitetoiminnan organisaation kehittäminen, josta tehtiin esitys kaupunginhallitukselle, sekä Göteborgin kaupungin aloite Pohjoismaiden suurten kaupunkien välisen yhteistoiminnan kehittämisestä rationalisointiasioissa.

Järjestelytoimiston henkilökunta ym. Toimiston henkilökunta käsitti kertomusvuoden päättyessä 21 henkilöä, joista vakinaisia viranhaltijoita 6 ja tilapäisiä 4 sekä työsopimussuhteeseen palkattuja 11. Lisäksi toimiston palveluksessa oli ajankäyttötutkimustehtävissä tuntipalkkaista työvoimaa 2 henkilöä 4½ kk:n ajan ja 6 henkilöä keskimäärin 1 kk:n ajan kukin. Toimiston palveluksesta

erosi 1.10. lukien valtiot.maist. Matti Haapala siirtyen Kaupunkiliiton palvelukseen.

Toimisto sijaitsi kertomusvuoden ajan Kallion virastotalossa.

Toiminta. Järjestelytoimiston palvelutoiminta sisälsi edelleen tutkimus- ja konsultointitoiminnan, tiedotus- ja valmennustoimintaan osallistumisen, lausuntoasiat sekä ns. jatkuvat palvelutehtävät, kuten työturvallisuus- ja aloitetoiminnan. Palvelutoiminnasta tutkimus- ja konsultointitoiminta edusti n. $\frac{3}{4}$ tutkimushenkilökunnan työpanoksesta.

Toimiston tutkimuspalvelun työpanoksesta meni 40 % kaupunginhallituksen ja työtehoneuvottelukunnan toimeksiantoihin. Kaupunginhallituksen asettamien komiteoiden ja toimikuntien palvelu vaati n. 30 % sekä virastojen ja laitosten välitön palvelu n. 30 % tutkimuspanoksesta. Tutkimustulokset ilmenivät pääasiassa tutkimusselostuksista, mutta komiteoille ja toimikunnille suoritettua tutkimuspalvelun tulokset näkyivät yleensä vain näiden mietinnöissä. Virastoille ja laitoksille suoritettu neuvontapalvelu ei tullut kirjallisesti näkyviin.

Työtehoneuvottelukunnan kehotuksesta järjestelytoimisto valmisteli kaupungin järjestelyelinten yhteistoiminnan kehittämistä yhdessä ko. järjestelyelinten kanssa.

Tutkimustoiminta

Järjestelytoimiston tutkimuspanoksesta kohdistui pääosa keskushallinnon ongelmiin, koko hallintoa tai useaa hallintokuntaa koskeviin tehtäviin sekä sellaisiin, joissa yhtä virastoa tai laitosta koskevat ratkaisut olivat sovellettavissa myös muihin hallintoelimiin. Tällaisiin tehtäviin kohdistui järjestelytoimiston tutkimuspanoksesta n. 55 %.

Kertomusvuonna valmistui 20 tutkimusselostusta sekä 6 toimistojen ajankäyttötutkimusta. Tutkimustehtävät suoritettiin yhteistoiminnassa ao. hallintoelinten kanssa.

Koko hallintoa koskeneet tutkimustehtävät. Kaupungin hallinnon organisaation kehittämistutkimuksia jatkettiin lähinnä henkilöstöasiain organisaation osalta, josta kertomusvuonna valmistui muistio.

40 tuntiin työviikkoon siirtymisen vaatimina toimenpiteinä valmisteltiin työtehoneuvottelukunnalle esitys teknillisluonteisten töiden ajankäyttötutkimusten aiheuttamista toimenpiteistä. Lisäksi avustettiin virastopäällikköiden neuvotteluryhmää liikelaitosten ja työvirastojen keskipitkän tähtäyksen suunnittelun kehittämisessä ja tehtiin esitys asiasta työtehoneuvottelukunnalle.

Toimistotöiden ajankäyttötutkimuksia täydennettiin rahatoimiston Kallion osaston tutkimuksilla ja edellisenä vuonna suoritetuista ajankäyttötutkimuksista valmistui 5 tutkimusselostusta, joissa määriteltiin henkilökunnan tarve ja osoitettiin kehittämistoiminnan kohteita. Lisäksi laadittiin yhteenvedo toimistojen ajankäyttötutkimuksista.

Hallinnollisten sekä konttori- ja ATK-toimintojen piirissä täydennettiin tietojenkäsittelyorganisaatiota koskevaa esitystä kaupunginhallitukselle ja jatkettiin kaupungin henkilörekisterien uudistamista ja palkanlaskentajärjestelmien kehittämistä koskeneita tutkimuksia sekä suoritettiin puhelimitse tapahtuvan asiakaspalvelun tehostamista ja esityslistojen ulkoasun yhtenäistämistä koskevat tutkimukset. Lisäksi avustettiin virkanimikekomiteaa koko hallinnon virkojen tehtäviä, nimikkeitä ja niiden edellyttämää pätevyyttä koskevan kenttätutkimuksen suunnittelussa ja suorittamisessa.

Ylläpitotehtävien alueella jatkettiin kaupungin oman kuljetustoiminnan kehittämistutkimusta suorittamalla kuljetuskomitealle kuljetustoimen organisatoorisia järjestelyjä, kaupungin omistamia kuljetusvälineitä ja sen tarvitsemien kuorma- ja pakettiautojen käyttöä koskevat tutkimukset.

8. Järjestelytoimisto

Määrättyjä virastoja ja laitoksia koskeneet tutkimustehtävät. Rahatoimistolle suoritettiin tutkimukset alitilittäjien kirjanpidon yksinkertaistamisesta ja posti- ja pankki-siirtomaksujärjestelmän kehittämisestä siirtämällä tehtäviä kaupungilta rahalaitoksille. Molemmat hyväksyttiin ja toteuttamiseen ryhdyttiin. Lisäksi suoritettiin ensimmäinen osa rahatoimiston huoltokassaosaston konekirjanpidon kehittämistutkimusta. Kassa- ja tilitoimen keskittämisen toimeenpanoa Kallion virastotalossa avustettiin urheilu- ja ulkoiluviraston osalta sekä aloitettiin suunnittelu kansakoulujen osalta.

Kouluhammashoitolaitoksen tilastotyön tehostamisesta ja valtionavustusanomusten laatimisen yksinkertaistamisesta aloitettiin tutkimus.

Sairaaloiden toimintasuunnitelmatoimikunnan johdolla parannettiin Kivelän sairaalassa jo toteutettua lyhytkausiraportointia laboratorion, kuntouttamisosaston ja apteekin osalta. Malmin ja Hesperian sairaaloiden sisäinen tietojensiirtojärjestelmä uudistettiin niin, että nekin voivat ottaa käyttöön lyhytkausiraportoinnin v. 1968. Marian sairaalan kirurgian poliklinikalla selvitettiin ja tehtiin ehdotukset lääkärin suorittaman kirjoitus-työn vähentämismahdollisuuksista. Kivelä-Hesperian sairaalan palkanlaskentajärjestelmän uudistamista koskeva tutkimus valmistui ja siihen sisältyviä ehdotuksia ryhdyttiin toteuttamaan.

Hoitolaitosten suunnittelutoimikunnan työtä avustettiin osallistumalla Itäisen sairaalan suunnitteluryhmän, ns. työnjakojaoston, tietojenkäsittelyryhmän, sairaanhoitopilaitosta suunnittelevan työryhmän, Kivelä-Hesperian sairaalan modernisoimisen suunnitteluryhmän ja Laakson sairaalan laajentamista suunnittelevan työryhmän toimintaan. Työnjakojaostolle suoritettiin pitkäaikaisairaita koskeva tutkimus, joka käsitti 2 600 potilasta ja jonka perusteella jaosto teki ehdotuksen näiden jakamisesta sairaala- ja vanhainkotipotilaisiin.

Hoitolaitosten työaikakomitealle suoritettiin mm. 40-tuntiseen työviikkoon siirtymiseen liittyvät ajankäyttötutkimukset Koskelan sairaskodissa, jossa määriteltiin myös potilaiden hoidettavuusaste sekä Malmin sairaalassa, jossa suoritettiin yötyön tutkimus. Tulosten perusteella tehtiin johtopäätöksiä mm. päiväjärjestyksestä, henkilökunnan tarpeesta, työnjaosta ja eri asteisten potilaiden välittömän hoidon tarpeesta. Työaikakomitean I osamietintö valmistui. Malmin ja Kivelän sairaalain sekä huoltoviraston ja lastensuojeluviraston työaikaryhmien työskentelyyn osallistuttiin.

Huoltoviraston suunnitteluelintä avustettiin Myllypuron sairaskodin ja Malmi-Kontulan vanhainkotien esisuunnittelussa sekä Pukinmäen ja Pihlajamäen asuintalojen suunnittelussa ja suunnitelmien toteuttamisessa.

Huoltotarkastajien työn laatua ja työmäärää koskeva tutkimus aloitettiin tilastollisena toimenpidetutkimuksena.

Lastensuojeluvirastolle suoritettiin tutkimus Sofianlehdon vastaanottokodin työvoimatarpeen määrästä ja laadusta ja työnjaon tarkoituksenmukaisuudesta sekä tehtiin ehdotuksia virkajärjestelyistä, päiväjärjestyksestä ja tehtäväjaosta. Elatusaputoimistoa varten suunniteltiin uusi kirjanpitomenetelmä ja ehdotettiin parannuksia toimistotöiden järjestelyyn.

Ammattikoulutoiminnan laajenemisen vaikutusta ammattioppilaitosten organisaatioon koskenut tutkimus johti ehdotuksiin organisaation ja tehtävien sekä henkilötarpeen tarkistamisesta.

Kansakoulujen ruokailun uudelleenjärjestyssä avustettiin kansakouluja ja elintarvikekeskusta aikaisemmin laaditun, valtuuston hyväksymän suunnitelman pohjalta. Samalla avustettiin kouluja keittiösuunnittelussa ja välineiden valinnassa. Kansakouluisa selvitettiin jatkuvasti siivous- ja ruoanjakohenkilökunnan tarvetta ja annettiin työnjakoa koskevaa neuvontaa.

Kaupunginkirjaston alaisen siirtokirjaston ja kirjastoautojen toiminnan kehittämisestä aloitettiin tutkimus.

Urheilu- ja ulkoiluviraston toimistotehtävien uudelleenjärjestelyä koskenut tutkimus valmistui, ehdotukset hyväksyttiin ja niiden toteuttaminen aloitettiin.

Kaupungin kiinteistöjä koskevien rekisterien ja raportoinnin kehittämiseksi järjestelytoimisto sai tehtäväkseen yhteistoiminnassa eri hallintokuntien kanssa selvittää kiinteistöluettelon ja muiden rekisterien osuus kiinteistöjen käytön tehokkuuden ja taloudellisuuden tarkkailussa sekä suunnitella tarkoitukseen sopiva menetelmä. Tältä pohjalta osallistuttiin myös kiinteistöjä koskevien rekisterien yleiseen kehittämiseen.

Kallion virastotalon suojelusuunnitelma-toimikuntaa avustettiin turvallisuusjärjestelyjen lisäämistä koskeneilla tutkimuksilla. Kiinteistöviraston talo-osaston kanssa konsultoitiin siivoustoiminnan organisoimisesta.

Palolaitoksen sääntökomiteaa avustettiin osallistumalla komitean kokouksiin ja antamalla tarvittavia selvityksiä. Komitean mietintö valmistui.

Elintarvikekeskukselle suoritettiin viidessä ruokalassa ajankäyttö- ja työntutkimukset ja tehtiin niiden pohjalta töiden järjestelyä koskevat ehdotukset.

Satamalaitoksen taloutta koskevassa tutkimuksessa suoritettiin eri toimintoihin kohdistuneita erilaisia aikatutkimuksia, tutkittiin laiturien, nostureiden, varastojen ja varastokenttien kapasiteettikysymyksiä sekä tavarain kiertonopeutta. Tutkimus jatkuu edelleen.

Vesilaitokselle suoritettiin Vartiokylän varaston varastokirjanpidon sekä henkilökunnan työnjaon uudistamista koskeva tutkimus.

Tiedotus- ja koulutustoiminta. Rationalisomisalan tiedotus- ja koulutustoimintaa jatkettiin. Toimiston viranhaltijat toimivat alustajina ja luennoitsijoina kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämällä

neuvottelupäivillä ja kursseilla sekä avustivat koulutuspäällikköä koulutustilaisuuksien suunnittelussa.

Hallinnon johto- ja esimiestehtävissä toimiville henkilöille jaettu tiedotuslehti »Johdon TV» ilmestyi neljänä numerona painosmäärän ollessa n. 3 000 kpl.

Lausuntoasiat. Toimisto antoi kertomusvuonna 139 (ed. v. 153) lausuntoa, minkä lisäksi apulaistoimistopäällikkö ja virastotutkijat antoivat suoraan talousarviopäällikölle lausunnot 46 (25) virastoon tai laitokseen esitetyistä yht. 822 (594) uudesta tp. virasta tai työsuhteisesta toimesta. Lausunnoista oli 44 (45) % virkojen ja toimien tarpeellisuutta koskevia, 18 (17) % työluokitusta ym. palkkauksen perustana olevia tietoja koskevia sekä 19 (15) % organisaatiota ja työmenetelmiä koskevia.

Jatkuvat palvelutehtävät. Työturvallisuus- ja turvallisuus- ja valistus- ja valistustilaisuuksia järjestettiin n. 1 400 henkilölle. Alan aikakauslehtiä jaettiin ja työpaikoille toimitettiin työturvallisuusaiheisia julisteita. Rakennusviraston työturvallisuusorganisaatiota vahvistettiin kokeiluluonteisesti työmaakohtaisilla työturvallisuuseläimillä. Työturvallisuustarkastusmenettelyä kehitettiin, työtaturmatilastointi aloitettiin, uusia työturvallisuusohjeita laadittiin ja -koulutusta tehostettiin, neuvontaa suoritettiin melkein kaikilla työpaikoilla ja oppilastyöpajoissa. Uusia laitteita ja työmenetelmiä kokeiltiin. Liikennelaitoksella järjestettiin neljännen kerran ja vesilaitoksella ensimmäisen kerran työturvallisuuskilpailu.

Kaupungin virastoissa ja laitoksissa sattui kertomusvuonna 3 092 (3 274) lain mukaan korvattua työtaturmaa. Näistä aiheutuneiden sairauspäivien määrä oli 56 854 (58 444), invalideettiprosenttien summa oli 340 (370), minkä lisäksi 2 (5) työtaturmaa päättyi kuolemaan. Virastojen ja laitosten yhteinen tapaturmatiheysprosentti oli 10.9 (11.8) ja tapaturmakorvausten loppusumma

8. Järjestelytoimisto

1 674 718 (1 412 852, josta liikennelaitoksen osuus oli 124 180) mk.

Aloitetoiminta. Kertomusvuonna tehtiin 28 (32) aloitetta. Aloitteiden taso nousi, sillä palkittuja aloitteita oli 18 (13) eli n. 51 (34) %. Palkkioiden yhteismäärä oli 3 020 (800) mk ja niiden suuruus vaihteli 1 000 (140) mk:sta 20 (30) mk:aan. Palkkioiden keskimääräinen suuruus oli 167 (62) mk.

Aloitetoiminnan kehittämiseksi työtehoneuvottelukunta teki kaupunginhallitukselle esityksen aloitetoiminnan organisaation muuttamisesta.

Virastojen ja laitosten lomakerationalisointia ohjattiin lomakeyhdysmiesverkon välityksellä tai antamalla suoraa palveluapua. Yhdysmiehille järjestettiin kaksi yhteistä neuvottelutilaisuutta sekä järjestettiin lomakepiirräntäkurssi. Täten saatiin uusia lomakeyhdysmiehiä, joita kertomusvuoden lopussa oli 24. Hankintatoimistoa avustettiin painotuotteiden tilausmenettelyn uudelleensuunnittelussa. Järjestelytoimistossa suunniteltiin tai uusittiin 50 erilaista lomaketta.

Yhteistoiminnassa koulutustoimikunnan kanssa järjestettiin systemaattisen konekirjoituksen informaatiotilaisuuksia yhteensä 5, joiden osanottajamäärä oli n. 70 henkilöä.

Tilankäytön järjestelyssä suoritettiin kiinteistövirastolle eräiden huonetilojen tarpeellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta koskevia selvityksiä sekä laadittiin huoneistojärjestelysuunnitelmia.

Muu toiminta. Järjestelytoimiston henkilökunta osallistui tutkimuspalvelua suorittaneiden komiteoiden ja toimikuntien työhön.

Kivelä-Hesperian sairaalassa toimivan sairaalain reikäkorttilävistyskeskuksen työtä ohjattiin ja valvottiin järjestelytoimistosta käsin.

Toimiston edustajat osallistuivat Pohjoismaiden suurten kaupunkien rationalisointikonferenssiin Osllossa ja henkilöstöasiain konferenssiin Tukholmassa pitäen näissä myös alustuksia. Tutkimustehtävissä käytiin virka-

matkoilla ulkomailla ja osallistuttiin Chicagossa järjestettyyn sairaalakongressiin. Pohjoismaiden suurten kaupunkien rationalisointiselimiin pidettiin jatkuvaa yhteyttä.

Tutkimushenkilökunnalle järjestettiin jatkuvaa sisäistä koulutustoimintaa ja osa henkilöstöä osallistui rationalisointialan kursseille, seminaareihin, opinto- ja neuvottelupäiville sekä julkisen hallinnon talouspäiville. Kertomusvuonna järjestettiin kaupungin järjestelyelinten henkilökunnalle yhteistoiminnan tarvetta ja täydennyskoulutusta käsittelevä rationalisointiseminaari.

Järjestelytoimiston *menot* olivat yhteensä 685 274 mk.

Kaupungin muut rationalisointiselimet

Sairaalaviraston järjestelytoimiston työssä oli keskeisellä sijalla edelleen sairaaloiden työvoiman käyttöön liittyvien henkilökunta- ja menetelmäkysymysten selvitys sekä näihin liittyvän koulutuksen järjestäminen. Toiminnoista oli erityisesti kylvetyt, siivous, kuljetukset ja tilastointi selvitusten ja järjestelyjen kohteena. Suunnitellun työajan lyhentämisen valmistelu annettiin järjestelytoimiston tehtäväksi. Toimisto osallistui lisäksi mm. avo- ja sairaalahoidon yhteistoiminnan parantamiseen, sairaansijatarvekysymysten selvittelyyn, sairaalarakennussuunnitelmien käsittelyyn, laitosten sisäisen yhteistoiminnan kehittämiseen jne.

Rakennusviraston järjestelytoimiston toimintaa on selostettu mainitun viraston toimintakertomuksessa.

Sähkölaitoksen järjestelytoimisto jakautui kertomusvuonna neljään jaokseen, mitkä olivat työntutkimus-, toimistotutkimus-, ATK- ja organisaatiotutkimusjaos. Organisaatiotutkimusjaos perustettiin 17.7.

Tutkimustoiminnan tuloksena valmistuneista tutkimuksista mainittakoon mm. seuraavat: tavoitebudjettitoimintasuunnitelmien

laadintaohjeiden valmistelu; ajankäyttötutkimusaineiston analysointi; Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitosten koneistojen perushuollon ja kunnossapitotöiden ohjelmoinnin kehittäminen; aluevalvomoiden henkilökunnan työmäärä; jäätyneen maan sulatusmenetelmän kehittäminen ym. sekä osallistuminen tariffitoimiston suorittamaan mittarinlukututkimukseen. Lisäksi valmistui 12 ATK- ja konttorirationalisointitehtäviin kuuluvaa tutkimusta sekä täydennykset v. 1966 suoritettuihin tilankäyttö- ja ruokalatuksiin.

Keskeneräisinä olivat eräät tutkimukset, joihin sisältyivät mm. suunnittelu- ja laskentatoimen kehittäminen, menetelmäsuunnittelu ja terveydenhoidon organisaatiotutkimukset.

K a a s u l a i t o k s e n laskenta- ja järjestelytoimisto. Kaasulaitoksen organisaatiota muutettiin uuden johtosäännön mukaan kertomusvuoden alusta mm. siten, että laitoksen järjestely- ja laskentatoimisto alistettiin perustetulle hallinto- ja talousosastolle. Kun teollisuuslaitosten kassa- ja tiliosasto samasta ajankohdasta alkaen lakkautettiin, siirtyi kaasulaitokselle uusia tehtäviä, mm. kassatoiminta ja palkanlaskenta sekä kirjanpito, joka kuitenkin toistaiseksi pääasiassa hoidettiin sähkölaitoksella.

Kaasulaitoksen tärkein tutkimusalue liittyi edelleen lähivuosiin välttämättömään tuotannonmuutokseen. Kaasulaitos oli jo neljän perättäisen vuoden aikana pystynyt vähentämään rationalisoinnin avulla henkilökuntaansa 6—7 % vuotta kohti ja mahdollisuuksia siihen oli vielä jäljellä.

Kertomusvuoden aikana uusittiin laskenta- ja järjestelytoimiston toimesta kaasulaitoksen toimintasääntö.

Kaasunmyyntitariffeja koskevat tutkimukset uskottiin osittain laskenta- ja järjestelytoimistolle. Kaasulaitoksen pitkän tähtäyksen tariffipolitiikkaa koskevat selvittelyt pantiin alulle. Myös työntekijöiden palkkaus-

järjestelmiä koskevat tutkimukset aloitettiin palkkalautakunnan toimiston aloitteesta.

Laskenta- ja järjestelytoimistolla oli tutkimustehtävien lisäksi hoidettavanaan suuri joukko muita jatkuvia ja rutiinitehtäviä.

L i i k e n n e l a i t o k s e n järjestelyosasto osallistui vuoden aikana laitoksen kehitystoimintaan suorittamalla tutkimuksia, joista mainittakoon mm. seuraavat *liikennesektorin* tutkimukset:

kuljettajarahastuksen kehittäminen ja laajentaminen yhä useammille linjoille. Vuoden lopussa siihen kuului yht. 136 vuoroa. Autoja kalustettiin kuljettajarahastusta varten 210 kpl ja kuljettajia koulutettiin 346 henkilöä. Kuljettajarahastustoiminnan kehittäminen jatkui edelleen ja seuraavana tutkimusvaiheena oli itsepalvelulaitteen käyttöönottoon liittyvät selvittelyt.

Liikenteen valvonnan ja ohjauksen tutkimusalue käsitti seuraavat osatehtävät: a) Liikenteen valvonnan organisaation kehittäminen, b) Radiopuhelimien käytön tutkiminen. (Linjalla 21 oli 10 radiopuhelinta autoihin asennettuna. Radiokeskuksen ja autojen välillä oli yhteydenottoja n. 3 500.) c) Koulutuksen kehittäminen ja koulutustoiminnan ohjelmoiminen.

Järjestelyosaston toimesta kehitettiin tietokoneohjelma matkustajalaskennan suorittamista varten. Sitä kokeiltiin vuoden aikana eri linjoilla. Periaatteena oli, että laskentahavainnot merkittiin suoraan marksencingkortteihin, joista tietokone välittömästi laski tulokset. Etuina oli laskennan nopeus ja suurempi tarkkuus aikaisempaan verrattuna.

Tutkittiin mahdollisuuksia laatia aikataulu tietokoneella. Ensimmäiseksi tavoitteeksi otettiin ns. asema-aikataulun laatiminen. Asema-aikataulut, joista nähtiin linjoittain vuorojen lähtöajat, olivat koekäytössä Rautatientorin tarkastusasemalla.

Teknillinen sektori. Suunnittelu- ja laskentatoimen kehittäminen: a) tietojen kaukosäätötekniikan käyttömahdollisuudet, b) työ-

8. Järjestelytoimisto

vaiheiden kooditus- ja luettelointijärjestelmää koskeva ehdotus, c) uuden työnumeroinnin käyttöönotto, d) autokorjaamon kuoritusryhmittelyä koskeva ehdotus, e) määräkorttien kierron tarkistaminen, f) käytön johdon valvontaan liittyvä raportointi.

Käsivarastojen toimintaa seurattiin ja niitä varten laadittiin tarkistettu toimintaohje, joka otettiin käyttöön.

Kaupunginhallituksen kuljetuskomitean toimeksiannosta suoritettiin loka-marraskuussa laitoksen omistamia kuorma-, paketti- ja henkilöautoja koskeva ajankäyttö-tutkimus.

Lisäksi suoritettiin seuraavat *yleistutkimukset*:

liikennelaitoksen organisaatiota selvitetiin, laskentatointa kehitettiin tietojen keräämisen ja siihen liittyvien rutiinien osalta, laitoksen postinkuljetuksesta laadittiin uusi toimintaohje ja lippukassatoiminnan kehittämistä varten muodostettiin toimikunta, jossa järjestelyosasto oli mukana.

Järjestelyosasto teki uuden pääkonttorin tilankäyttöohjelman. Tarkoituksena oli varata Ilmalan uudesta vesisäiliörakennuksesta tilat liikennelaitoksen pääkonttoria varten.

V e s i l a i t o k s e n järjestelytoimiston

toimesta laadittiin seuraavat kiertokirjeet: kiertokirje ehdotuksineen tilankäyttöstandarddeiksi yms. pääkonttorin toimistotilojen käytön määrittämiseksi, palontorjunnan kenttämerkkien tilaustarpeen määrittämiseksi ja vielä laitoksen rationalisointiohjelman laatimiseksi sekä suoritettiin vm. tutkimuksia koskevien ehdotusten käsittely, jolta osalta työ jatkui edelleen.

Alustava selvitys laadittiin suunniteltua työvälinetutkimusta silmällä pitäen ja suoritettiin varastohenkilöstöä koskenut ajankäyttötutkimus varastokirjanpilotutkimusta varten.

Muista tutkimustehtävistä mainittakoon: kuljetusinformaation ja -tutkimuksen järjestely ja osallistuminen niihin sekä tutkimustulosten tarkastelu suunniteltuja jatkotutkimuksia silmällä pitäen; Ilmalan uuteen vesisäiliörakennukseen tulevan autohuoltamon toimisto- ja sosiaalisten tilojen suunnittelu sekä teollisuus- ym. tilastojen laatiminen laitoksen osalta.

Järjestelytoimisto osallistui laitoksen uuden johtosäännön perusteella lautakunnan vahvistettaviksi esitettyjen osastojen tehtävien määrittelytyöhön. Lisäksi annettiin muita lausuntoja, mm. lausunnot yhteensä viidestä eri aloitteesta.